

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefón 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 74. szám.

Péntek, április 1.

A helyzet.

— április 1.

A képviselőház feloszlásával egyre mozgalmasabb a politikai élet. Minden irányban jelentkeznek az izgalmak, forrnak az érzelmeik és folynak a készülődések a választási harcra.

A politikuskok nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a tanácskozásnak, amely tegnap délelőtt volt a miniszterelnökségen Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, Lukács László és Hieronymi Károly miniszterek és Jeszenszky Sándor dr. miniszterelnökségi államtitkár részvételével. Hir természetesen a tanácskozásról nem szivárgott ki s így csak föntartással regisztrálhatni a politikai köröknek azt az értesülést, hogy a választások ügye foglalkoztatta a kormány tagjait. Döntés a választásokról és azok határidejéről még nincs. A kormány meg akarja várni, míg a választókerületek megállapodnak annak a jelöltnek a személyében, aki helyi összeköttetéseinél fogva a siker legtöbb reményével veheti föl a választási küzdelmet. Ez még eltart egy ideig, úgy hogy a kormány kénytelen lesz a törvényben rendelkezésre bocsátott időt egészen igénybe venni. A választások ilyenformán legkorábban június első felében lesznek, az új képviselőház pedig június hó második felének első hetében ül össze.

Máig az volt a hír, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a tegnapi előtti miniszteri tanácskozás határozataival Bécsbe utazik, hogy azokhoz ő felsége hozzájárulását kikérje. A hír arra a feltevésre támaszkodott, hogy a miniszteri tanácskozás elintézi, vagy elintézte a választások dolgát. Ez azonban nem történt meg. S minthogy a miniszteri tanácskozás olyan ügyekkel nem foglalkozott, amelyek a miniszterelnök bécsi utazását szükségessé tették volna, a miniszterelnök ez idő szerint nem is utazik Bécsbe. Az

államtitkárok kinevezése — Kálmán Gusztávon kívül Stetina Józsefnek a kereskedelemügyi miniszterium adminisztratív államtitkárává és Rohonyi Gyula dr.-nak földművelésügyi államtitkárrá való kinevezését határozta el a kormány — a kabinetiroda utján történik.

Az ország hangulatáról főispánjai utján szerez információt a kormány. A főispáni kar a csanádi és újvidéki főispánok ünnepies beiktatásával jóformán teljessé vált s így mihamarább megindulhat az egész országban a kormány vezető és irányító munkája, amely remélhetőleg mielőbb olyan helyzetet teremt, amely meghozza a várva várt rendjét és fejlődését az országnak.

Választási mozgalmak Torontálban.

Nagybeeskerek, április 1.

A vármegyében folyó választási mozgalmakról ma a következő jelentéseket kaptuk.

A párdányi kerületből.

Magyarittele községben mint lapunknak jelentik, f. évi március hó 30-án a választópolgárság értekezletre jött össze, amely alkalommal ifj. dr. Dániel Pál képviselőjelölt mellett foglalt állást.

Rónay Jenő jelöltsége.

A nagykomlósi választókerület nemzeti munkapárti jelöltjének Rónay Jenőnek, mint már megirtuk, tegnapelőtt ajánlotta föl egy monstre küldöttség a jelöltséget, amelyet Rónay Jenő el is fogadott. A küldöttséget Ambrus József plébános vezette Rónay Jenő elé s lelkes beszédben ajánlotta föl neki a jelöltséget. Szerb nyelven Dombai László mokriini jegyző tolmácsolta lelkes szavakban a szerb választók ragaszkodását, míg a románok nevében Vakarészku Pál gör. kel. román lelkész szólt. Rónay Jenő ezután gazdag villásreggelit adott a küldöttség tiszteletére, amelyen Rónay Jenőné az ő közismert szeretetreméltóságával teljesítette a háziasszonyi tisztet. A villásreggelin Ambrus plébános ismét lelkes szavakban köszöntötte föl Rónay Jenőt.

Ugyanez alkalommal meleghangú táviratot küldtek Khuen-Héderváry gróf miniszter-

elnöknek, Tisza István grófnak és Tallián Bélának.

A nagyszentmiklósi választókerületből.

A nagyszentmiklósi kerület nemzeti munkapártjának megalakulása alkalmából küldött üdvözlő táviratokra a következő sürgönyválaszok érkeztek:

A miniszterelnöktől:

Rónay Jenő pártelnök urnak

Nagyszentmiklós.

Öszinte örömmel fogadtam a nagyszentmiklósi választókerület nemzeti munkapártjának megalakulása alkalmából küldött szives üdvözlését, tartsanak ki szilárdan elveink mellett és segítsék diadalra pártunk zászlaját, hogy győzelmiünket az édes hazánk boldogulására, anyira óhajtott gazdasági, társadalmi megerősödés és az eredményes nemzeti munka utján a nemzeti haladás új korszakának kezdetét jelentse. Fogadják hazafias üdvözléteimet.

Khuen-Héderváry.

A főispántól:

Nemzeti munkapárt

Nagyszentmiklós.

Köszönöm szives megemlékezéseiteket és működésükhöz sikert kívánok.

Dellimanics.

Rónay Ernő képviselőjelölttől:

Nemzeti munkapárt vezetőségének

Nagyszentmiklós.

Szives baráti értesítésüket a nemzeti munkapárt megalakulásáról örömmel és köszönettel vettem, engedje a magyarok Istene, hogy a multakon okulva, az alakulás hazafias érzésben összeforrva, Széchenyi ideálját szem előtt tartva, Deák bölcs mérsékletet követve, a mindenható által számunkra kijelölt hazánkat a koronás királyiylal egyetértésben nemesítő munka által hatalmassá, gazdaggá s így függetlenné tehessük, óhajtom, hogy ebből részt vegyen a nagyszentmiklósi kerület hazafias polgársága is, baráti üdvözléssel Rónay Ernő.

A pancsovai kerületből.

Mint Pancsováról jelentik, a pancsovai kerület Justh-párti jelöltje, Bohus Károly, szerdán visszalépett. Elhatározását a többi között a Zsilinszky-fele rendelettel indokolta meg, mely reá nézve a további küzdelmet lehetetlenné teszi, mert ő franzfeldi luteránus lelkész.

Ugyancsak Pancsováról jelentik, hogy a pancsovai választókerület nemzeti munkapártja

A „TORONTÁL” tárcája.

A folt.

Breslené majdnem elsikoltotta magát meglepetésében, amint a névjegyre pillantott, melyet a szobalánya nyújtott át neki: Chardy Emilia! Emilia, az ő unokahuga! A nagy port fölvert kaland, mely minden összeköttetést megszakított köztük, mikor a fiatal lányt a nős Chardy elcsábította és megszőktette, egy csapásra újra életre kelt a Breslené emlékezetében. És első pillanatra visszautasítás tolt az ajkaira. Mindaz által magához tért s így szólt: Várjon!

Elgondolta, hogy még két óra van, mielőtt Jaux Henrihoz, a kedves barátjához menne és hogy csak nagyon fontos ok bírhatta az unokahugát erre a lépésre.

— Jól van! mondta. Megyek!

Belőtte a szalon ajtaját s a rátartós arc, melylyel belépett, a meglepetés kifejezésének adott helyet. Emilia talpig gyászba volt öltözve.

— Hogyan, mondta, Chardy?

Emilia fájdalmasan lehajította a fejét. Igen Chardy meghalt!

A halál gondolata impresszionálta Breslenét. A szánalom érzete ösztönözte, hogy székét mutasson, míg maga, fúrge mozdulattal szemben

foglalt vele helyet. Megindultságában szaporán lélekezett. Az öröm, hogy a morált diadalmaskodni látja e bűnhődés által, egy pillanatig küzdött benne azzal a nyugtalansággal, hogy az unokahuga szivesseget vár talán tőle; aztán ez a nyugtalanság kerekedett felül s ezt a kérdést csikarta ki belőle:

— Legalább hagyott annyit, hogy megélhess belőle?

Emilia a fejét rázta:

— A neje gazdag! Neki nem volt egyebe, mint az állása.

A Breslené arca merev hideg maradt. Lesütött szemei a gyűrűkre siklottak, amelyeket Jauptól kapott és fölmerült szemei előtt az ékszerész kirakataban a gyöngy nyakék, melyet ma este kérni akart tőle. Folytatta:

— De mégis csak van valamid . . . ékszereid?

— Semmi.

Ujabb szemlesütés, könnyü arcintorítás jelezte a Breslené megrovását ekkorra megfontolatlansággal szemben. A feszélyező csönd mindamellett újabb kérdésre nógatta:

— Ugy hát mit fogsz csinálni?

A zavar és a fásultság kifejezésével Emilia fölemelte s ujra visszajektette a kezét.

— En, jól tudhatod, mondta Breslené, örömetest segélyedre lennék! De a férjemnek a

bankjában szüksége van a tőkéire. Alig juttat nekem is valamit! . . . Csak egy mód volna, az, hogy ide vegyünk magunkhoz. De a kalandod olyan nagy lármát ütött. És a mi helyzetünkben, a mi összeköttetéseinkkel! . . . Magad is megértheted.

Emilia szomorúan mosolygott.

— A társadalom nem fogad-e be nőket, a kiknek szeretőik vannak?

— Azok férjes nők! disztigvált Breslené.

— Annál több ok rá, jelentette ki Emilia. A hajadon nem csal meg senkit . . .

— Igen, ezek a te eszméid! szakította félbe szárazon Breslené.

Emilia hallgatott, megbátrált a csapás előtt. Rövid szünet alatt mindketten visszafojtották támadó szavaikat, melyek a nyelvökön lebegtek. Aztán:

— Halld csak! folytatta Breslené. En nem vagyok ur a háznál. Nem tehetek semmit a férjem nélkül. Akarod? Ide küldöm őt. Nekem ki kell mennem. Az alatt felöltözködöm.

Kiment a szalonból, hol csakhamar megjelent Bresle kopasz fejével, festett pofaszakállal s előre nyújtott kezekkel közeledett Emilia felé.

— Szegény gyermekem! Most hallom. Louise elmondta! . . .

Udvariasan ülve marasztotta s egész közel tolván a székét hozzá:

Hires müncheni „Salvator-sör” kapható, ma és minden nap friss csapolás. Ezenkívül a Kőbányai sör MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős.

az egész választókerületre nézve most kedden alakult meg Pancsován. Az alakuló gyűlésen a választókerület minden községéből nagyszámmal jelentek meg a választók s pártelnökké Jovánovics Gyulát választották meg. A gyűlésen a jelölés tekintetében úgy mint a pancsovávárosiak egyhangú lelkesedéssel Daniel Ernő bárót jelölték nemzeti munkapárti programmal.

A gyűlésről egyben üdvözlő táviratokat küldtek Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöknek, Tisza István grófnak és Daniel Ernő bárónak.

Daniel Ernő báró megválasztása az eddigi jelek szerint teljesen bizonyosra vehető.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggeli 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 2/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Április 2. Megyei állandó választmány ülése.
Április 5. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Április 6. Jegyzői nyugdíjintézet ülése.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése)

Április 1.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 760.3 mm. Hőmérséklet: maximum 7.3 C., minimum -2.2. Csapadék: 0.4. Felhőzet: Nb. 10. Szélirány és erősség: —. Jósítat a következő 24 órára: Hűvösebb. Szeles. Éjjeli fagy. Elvélve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggeli 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

Április.

Április hónapja azok közé a hónapok közé tartozik, amelyekről a krónikásnak hiralással kell lenni, ha beköszönt.

Áprilissal ugyanis olyan különös tulajdonságai vannak, amelyek kiemelik a többi közönséges hónapok sorából.

Igy mindjárt egyik főnevezetessége a hónap első napja, amikor hagyományos szokás szerint bolondot járatnak egymással az emberek. Ez az embereknek egyébként is nagy passziója s így ezt a hagyományt még a modern idők sem mohosították be. Minden évben csinálnak valami nagyobbiból bolondságot is s néhány nap múlva bizonyára hírt kapunk ilyen áprilisi bolondságról.

— Sohase gyötörje magát. Elképzelheti, hogy nem hagyom magát magára!... Mindenek előtt Louise miatt. Aztán utóvégre saját maga miatt sem. Én mindig nagy rokonszenvvel viseltem magam iránt s gyakran gondoltam magára!

Még közelebb húzódtam hozzá s megfogta a fiatal nő egyik kezét, melyet atyailag simogatott.

— Louise említette, hogy vegyük magát magunkhoz...

Emilia féltékeny bevallotta:

— Attól tart, hogy a multak miatt...

— Ami mult, az mult! mondta Bresle ur. Különbösen is szeretni nem bűn.

Emilia bálás tekintetét vetett rá. De a bankár nézésétől legott aggodalma támadt, ki így folytatta:

— Különösen az olyan szép fiatal nőnek, mint maga. Mert maga valóban még szebb, mint valaha. Olyan szép, hogy én csak egytől tartok, ha ugyan meg nem nehezelt érte, attól, hogy szerelmes leszek magácskába!

A fiatal nő arcának hirtelen elszomorodása elhallgattatta a bankárt.

— Kétségen kívül! engedte meg, ez nem alkalmas pillanat az ilyenekre. De bizonyos vagyok benne, hogy meg fogja gondolni a dolgot. Magának vigasztalóra, feledésre van szüksége.

Szemmel láthatóan szavakat keresett egy gondolat körül forogva. Lassan, megatalkodottan anélkül, hogy szemét fölemelné, a fiatal nő vissza huzta a kezét. A bankár legott neki élénkült s hirtelen szívélyesen megszólalt.

— Nos, nem vagyunk többé gyermekek, beszélhetünk tisztán. Rövid az időm, Louise tisztán betoppant!... Maga egy dolgot kér tőlem... Megadom magának. És amit én kérek

— Mit akarsz? mondta, ritka, hogy ne legyen valami a családban.

— Mit akarsz? mondta, ritka, hogy ne legyen valami a családban.

— Mit akarsz? mondta, ritka, hogy ne legyen valami a családban.

E mellett jellemző tulajdonsága ennek a hónapnak az időjárása is. Ez rendszerint olyan szeszélyes, hogy egy nap óránként változik s aki nyári ruhába megy el hazulról, jégcsapokkal térhet haza, vagy aki téli bundában indult el, félóra múlva izzadva nyög. Esőt követi a napsugár, a napsugarat a hópihe, szóval belebolondul az, aki áprilisban időt jósol.

Ha áprilisa mai első napjából itélni lehet, akkor az idén nem ilyen lesz, mert ma olyan konok állandó boru fekszik le ránk, mint a legkövetkezősebb novemberben. Ilyenformán a mostani április a komor ősz, nyirkosság, sár, boru jegyében fog lefolyni.

Reméljük, hogy holnapra már ránk fog cáfolni az április.

— **Személyi hír.** Jankó Ágoston alispán szabadságáról ma visszaérkezett Nagybecskerekre s ismét átvette hivatalának a vezetését.

— **Thallóczy Lajos Nagybecskereken.** Thallóczy Lajos közös pénzügyminiszteri osztályfőnök, nagy historikusunk ma reggel Jankó Ágoston alispánnal és Babics Józseffel Boszniából hazajövet Nagybecskerekre érkezett. Thallóczy délelőtt megtekintette a várost s délből elutazott Nagybecskerekre Zombolyára.

— **A villamvilágítási bizottság ülése.** A város villamvilágítási bizottsága ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen különböző folyó ügyeket intéztek el.

— **A gyermekvédő liga.** Az országos gyermekvédő liga az idén is nagy apparátussal készül a gyermeknapokra, a melyek részben április folyamán, részben májusban lesznek. A liga vezetősége, amely most újjá van szervezve élén Edelsheim Lipót gróf elnökkel mindent elkövet, hogy a liga minél hathatósabban szolgálja a nagy és nemes célt s az ország minden vidékére kiterjesztő áldásos tevékenységét. Edelsheim Lipót gróf átiratban megkérte dr. Delimanics Lajos főispánt is, hogy a ligát működésében támogassa s a főispán készséggel is tesz ennek eleget. De támogatni kell a ligát nagy emberbaráti működésében a társadalom minden tényezőjének, mert ezzel a legsúlyosabb szociális és társadalmi bajaink orvoslását segítjük elő. Bizonyos, hogy az ideai gyermeknapokat a közönség szintén az eddigi szeretettel fogja körül venni s így a liga nagy és nemes célját előmozdítani.

— **A temesi főispán installációja.** Temesvárról jelentik: Tegnap iktatta be Temesvármegye és Temesvár város az új főispánt: Joánovich Sándort. Az installáció, a melyen Torontálvármegyét dr. Perisics Zoltán és Tellecsky Kristóf képviselték, a városnál simán folyt le, a vármegyénél azonban meglehetősen viharos volt. A Justh-párti nemzeti hősből álló megyei ellenzék ugyanis igyekezett zavart csinálni, amit

fogok, maga is meg fogja nekem adni. És én fogok hálával tartozni magának.

Fejét vesztve, nem akarván megérteni, nézett rá a fiatal nő, de minden kételyét elkedte oszlatni az a modor, ahogy kezét csókolgatta. Főállott és fagyosan mondta:

— Hagyjon kérem!
A Bresle mosolya akarata ellenére vigorgássá vált. Az ajtó és Emilia közé állva meg próbálta:

— Oh! Nos, nos, Emilia!
— Hagyjon távoznom! mondta ez parancsolón.

Bresle egészen kivörösödve tétozáva hallgatózott. A meglepetéstől való félelem visszartartotta, más részről a fiatal nő magatartása imponált neki:

— Jól van! mondta.
És félre húzódt.

Breslené, amint a szalonba lépett, csodálkozott.

— Nos, Emilia?
— Kiadtam neki az utat! jelentette ki Bresle, miközben visszanyerni igyekezett hidegvérrel.

— Különbösen ő maga is megértette, tette hozzá, hogy itt nincsen helye.

Főlemelt föl igazolta a szigorát. Az arcai fölfüvődtak, míg hangos fölháborodott szavakat hallatott az olyan ember arcával, ki vállain tartja a világ erényét.

Breslené komoly fejbiccentéssel adott helyeslésének kifejezést, aztán hosszú sóhaj tört föl a kebléből:

— Mit akarsz? mondta, ritka, hogy ne legyen valami a családban.

— Mit akarsz? mondta, ritka, hogy ne legyen valami a családban.

— Mit akarsz? mondta, ritka, hogy ne legyen valami a családban.

Jean Reibrach.

a törvényhatóság többsége nagy energiával utasított vissza. Fülöpp Béla udvari tanácsos, Muth Gáspár és Dobroszláv Péter indítványokat terjesztettek be, a melyekben bizalmatlanságukat fejezték ki egyrészt a kormány, másrészt a főispán iránt, azonban az indítványokat a közgyűlés óriási többsége 8-10 szavazat ellenében elvetette.

— **Széchenyi emlékezete.** Április 8-ikán lesz félszázados évfordulója Széchenyi István gróf halálának. Az évfordulót az idén mindenféle nagy ünnepekkel ülik meg s különösen az iskolákban lesznek főlemelő ünnepek. Ez irányban már rendelkezett is a kultuszminiszter s ennek kapcsán intézkedik nálunk Torontálvármegye tanfelügyelője is, aki a következő körrendeletet intézte a vármegye valamennyi polgári és elemi iskola igazgatóságához:

Folyó évi április hó 8-án lesz Széchenyi István gróf halálának félszázados évfordulója. Különösen fontos ezen évforduló megünneplése a mai viszonyok között, a midőn annyi szenvedés és megpróbáltatás után szükségét érezzük annak, hogy nagy férfainknak, mint Deák Ferencnek s gróf Széchenyi Istvánnak a közéleti béke és ezzel kapcsolatban az erkölcsi tisztulás, valamint az ország jólétének előmozdítására irányuló törekvései megvalósuljanak. Gróf Széchenyi István halálának félszázados évfordulóját felhasználni kívánom tehát arra, hogy az ifjuság körében az összes iskolákban az ő működése méltatván, oly irányú eszmék csepegtetessenek az ifjuság lelkébe, melyek a hazaszeretet ápolása mellett nagy hazánkfa eszméinek és intencióinak ápolását vannak hivatva szolgálói. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur f. évi 576. eln. számú rendeletében f. évi április hó 8-ik napjára a fennhatósága alatt álló valamennyi foku tanintézetekben szünetet engedélyezvén, felhívom igazgató urat, hogy a nagy férfi emlékének kellő módon leendő megünneplése végett saját hatáskörében intézkedjék s a tantestület egyik tagja megfelelő módon méltassa gróf Széchenyi István emlékét. Kelt Nagybecskerekre, 1910. évi március hó 26-án. Grézy János, kir. tanfelügyelő.

— **Előadás a gyermektanulmányozásról.** A Magyar Gyermektanulmányi társaság Nagybecskereken is fiókot akar szervezni a gyermektanulmányozás céljaira. A fiók szervezése érdekében Nagybecskerekre jön Nagy László budapesti tanítóképző intézeti igazgató a gyermektanulmányozási társaság alelnöke s itt április 4-én d. e. 11 órakor a felső keresk. iskola disztermben előadást tart a gyermektanulmányozásról. Az érdekes előadáson mindenkit szívesen látnak.

— **Patronage tevékenység.** A patronage-egyesületnek tudomására jutott, hogy R. J. rabnak két kis gyermeke Melenczén nyomorog. Piperszki Kamenko fűrdőigazgatósági ügyvezető titkár pártfogóul fölkeretvén, jelentette, hogy a gyermekeket nagybátyjuk gondozza ugyan és Melencze község is 6 korona havi segélyt szavazott meg nekik, de mert ez az összeg csekély és a gyermekek nagybátyja szegény ember, a gyermekek további segélyre szorulnak. A patronage-egyesület a folyó hóra szükséges segély fejében 10 koronát utalványozott a gyermekek részére.

— **A munkásgimnáziumból.** A kulturegyesület nagybecskereki munkásgimnáziumában tegnap este dr. Fialowski Béla orvos egészségügyi előadást tartott. Az igen tanulságos és hasznos előadást a hallgatóság nagy figyelemmel hallgatta s az előadót élénken megtapsolta.

— **Az ötödik tavaszi vásár.** Az április 7-én a Városligeti Iparcsarnokban megnyíló Tavaszi Vásár végleges programját az igazgatóság megállapította. A megnyitás 7-én reggel 8 órakor lesz; ugyanez nap délelőttjén lesz a kormány, hatóságok és közgazdasági testületek küldötteinek fogadása. A vásár harmadik napján, április 9-én délelőtt 11 órakor a vásár társalgótermében előadások lesznek, este fél 9 órakor a Magyar Kereskedelmi Csarnok disztermben (V., Szabadság-tér 12.) a szokásos diszvacsorát tartják meg. Április 10-én délelőtt a lengyel iparvédelmi liga referense, Wald Gusztáv tart előadást Magyarországon és Galicia gazdasági relációiról. A vásárra még mindig folynak a jelentkezések s biztosítottnak tekinthető, hogy az ideai vásár nemcsak a nagy arányú forgalom, de az üzleti eredmények szempontjából is kiválóan sikerült lesz.

— **Köszönet.** A nagybecskereki pincéregylet legutóbbi mulatsága alkalmából 63 korona és 96 fillért adományozott a nagybecskereki árvaháznak, amelyért ezuton is köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Elveszett nyakkendő.** A napokban a Hunyadi-utcától a Bajza-utcaig elveszett egy nyakkendő értékes briliánstüvel. A megtalálót kéri, hogy a nyakkendőt a rendőrségen átadni szíveskedjék, ahol illő jutalomban részesül.

— **A városi villammű köréből.** A városi villammű vezetősége ezúton is értesíti a n. é. fogyasztó közönséget, hogy f. évi április hó 1-től mindazon berendezéseknél, melyeket a városi villammű eszközölt, a kisebb javítási munkálatokat, melyekhez semmiféle anyag nem szükséges, díjmentesen eszközözi.

— **A bégaszentgyörgyi országos vásár.** A legközelebbi bégaszentgyörgyi országos vásár 1910. évi április hó 17-én lesz. Az eladásra szánt állatok a vásár első napja előtt fel nem hajthatók és a vásárra csakis szabályszerű járással ellátott állatok bocsájtának be. Sertések felhajtása tilos.

— **Agyonrugta a ló.** Klári községből jelentik, ott a napokban Stojanov Blagodar 15 éves fiút agyonrugta egy ló, hogy a fiú szörnyet halt. A szerencsétlen gyerek szülei távollétében kivette az istállóból a legtüzesebb legszilajabb, mént, hogy nyargaljon rajta, de a fiatal, nyereghez nem szokott állat megvadult, levette magáról a fiút és a földön fetrengőt halántékon rugta.

Színház.

Színházi hetiműsor.

Április 1-én, pénteken „Taifun.” (Szinművjondóság.)

Április 2-án, szombaton „Luxemburg grófja.” (Operett-újdonosság.)

Április 3-án, vasárnap délután „Tilos a csók.” — Este „Luxemburg grófja.”

* **Az elvált asszony.** Félig telt nézőtér előtt adták tegnap Fall Léonak bájos muzsikája operettjét, „Az elvált asszony”-t, melyet a mult szezonban is alkalmunk volt látni egynehányszor s talán éppen ez volt az oka annak, hogy a tegnapi előadás nem igen vonzott közönséget a színházba. Maga az előadás elég jó volt s a közönség szívesen tapsolt a szereplőknek, különösen az első és második felvonás jeleneteiben. A két női főszerepet Mezei Margit és Kaposi Józsa játszották. Mezei temperamentumos sikkes játékaért, Kaposi pedig briliáns énekéért kapott sok tapsot. Igen jó volt Toronyi Gyula is Karél szerepében, továbbá Solymosi, mint hálókocsi kalauz. Harasztii Vilma kisebb szerepében is igen kedvesen játszott, míg a többiek, nevezetesen Gózon Béla, Remete Géza, Iván Sándor, Turai Antal és Nagy Pál szintén kifogástalanok voltak. (A.)

* **A mai előadás.** Ma este „Lotty ezredeseit”, Rudyard Stone hírneves énekes bohózatát eleve-niti fel Polgár színtársulata, a főszerepekben Mezei Margittal, H. Lévy Bertával, Harasztii Vilmával, Solymosival, Remetével, Gózonnal, Turaiival és Nagy Pállal.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, április 1. (A „Torontál” ered. távirata) A politikában csak apróbb események vannak. A kormány csöndben készíti elő a választásokat s a többi pártok szintén egyelőre csöndben dolgoznak s a körutakat csak a jövő héten kezdik meg. Politikai körökben még mindig sokat beszélnek a Justh-párt felkinálkozásáról a kormánynak s általában nagyon gyöngye védekezésnek tartják azt, hogy a helyett, hogy Justhék a letagadott felkinálkozás ügyét sürgősen tisztáznák, sajtóperrel fenyegetőznek, a mivel azután ravaszul elodázzák a dolgot. Élénk beszéd tárgyát képezi még Justhéknek Mirdszenten és Szegváron való kudarca, ahol ugyanazokkal az eszközökkel és inzultussal kergették őket meg, amelylyel a Justh-párti hősök a parlamentben dolgoztak.

A miniszterelnök bécsi utja.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökből eredő értesülések szerint K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök holnap vagy holnapután utazik Bécsbe, hogy a királynak jelentést tegyen.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz lözsef-rakpart 22. Kútkelzés: EPERJES.

Kapható Nagybecskerekben: Ros'a Béla, Fendler József fűszerkereskedésben, továbbá minden jobbhirű fűszerkereskedésben.

A szegedi munkapárt a miniszterelnöknél.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt 11 órakor tisztelgett a szegedi munkapárt küldöttsége K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnöknél és meleg szavakban üdvözölte. A miniszterelnök az üdvözlést szívélyesen megköszönte és behatóan tudakozódott a szegedi viszonyokról. Hír szerint a szegedi munkapárt küldöttei egyuttal megállapodásra jutottak a szegedi munkapárti jelöltek dolgában.

A fiumei kormányzó-helyettes a miniszterelnöknél.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gróf W i c k e n b u r g Márk fiumei kormányzó-helyettes ma felkereste a miniszterelnököt és jelentést tett a fiumei viszonyokról, valamint a választási hangulatról is.

Tömeges előléptetések.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jól informált politikai körökből jelentik, a kormány legközelebb nagymérvű előléptetéseket eszközöl a pénzügyi és a vasuti tisztviselői karban.

Az általános választói jogért.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az általános választói jog érdekében vasárnap nagy gyűlés lesz a fővárosban a Vigadóban. A gyűlés érdekében nagy agitációt fejtenek ki, úgy, hogy előreláthatólag nagyarányú és impozáns lesz a gyűlés.

Kristóffy Aradon.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai reggeli lapok azt jelentették, hogy Kristóffy József volt belügyminiszter Aradon fellép. Ma délben Kristóffy József nyilatkozatot adott ki, mely szerint a hír nem felel meg a valóságnak. Az aradi hírből csak annyi igaz, hogy járt nála egy küldöttség, amely arra kérte őt, hogy vegyen részt az általános választói jog érdekében Aradon tartandó népgyűlésen, amit Kristóffy meg is ígért.

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés ügyében a tárgyalásokat még e hó első felében megkezdik. A jelentés azt mondja, hogy nem sok kilátás van, hogy a tárgyalások eredménnyel járjanak, mert a magyar kormány nem akarja engedélyezni a szerbek által azért 35 ezer szarvasmarha és 70 ezer sertés behozatalát.

Az abessziniai trónváltás.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Római jelentések szerint elhunyt M e n e l i k császár utódja Jeassu trónörökös már elfoglalta a trónt. Az új császár Menelik egyik testvérének első házasságából született fia. Jeassu trónralépése ellen néhány törzs lázong, de valószínű, hogy az új császár csakhamar elnyomja őket.

Az ököritói katasztrófa.

Budapest, április 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ököritói borzalmas szerencsétlenség áldozatait tegnap már mind eltemették. A király a szerencsét-

lenül jártak hátramaradottjainak gyámolítására magánpénztárából 30 ezer koronát adományozott. Az ököritói katasztrófa felett újabban Luitpold herceg bajor régens s a szász király nevében a bécsi szász követ fejezte ki részvétét.

Határidő-üzenet.

Budapest, április 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	26.04
Buza (májusra)	27.98
Buza (októberre)	22.46
Rozs (áprilisra)	17.04
Zab (áprilisra)	14.34
Tengeri (májusra)	12.18

Bérlet 6. **VÁROSI SZÍNHÁZ.** Előadás 8.

Nagybecskerek, 1910. évi április hó 1-én:

LOTTY EZREDESEI.

Énekes bohózat 3 felvonásban. — Irta Stone Rudyard.

Személyek:

Davertry Tom, piskótagyáros	Solymosi Sándor
Harriet, a felesége	H. Lévy Berta
Dickson John, szabó	Remete Géza
Kitty, a felesége	Sárvári Nusi
Ramajanah, a namlakahi rajah	Gózon Béla
Bibianna, nemzetközi diseuse, chanteuse	
excentrique színész	Mezei Margit
Barley, a Tarka szinpad-igazgatója	Tihanyi Béla
Mister Morvay	Erdélyi Sándor
Mister Bibb	Utasi Tivadar
Miss Kate	Tarnai Anna
Miss Esmeralda	Debreczeni Gizi
Mister Morland, zongorás	Vajda Lajos
Fox, tábornok	Turai Antal
Elsie, Bibianna szobaleánya	Harasztii Vilma

Holnap, szombaton, április 2-án:

LUXEMBURG GRÓFJA.

Közzgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken pénteken megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	13.—	korona
kétszeres		9.—	
rozs		8.70	
árpa		6.50	
zab		6.70	
kukorica (uj)		5.50	
repce		7.80	
széna I.		7.—	
II.		6.—	
szalma I.		5.—	
II.		5.—	
burgonya 1 klgr.		—10	
disznóhus I.		1.80	
II.		1.70	
marhahus I. 1 klgr.		1.20	
II.		1.12	
borjúhus I.		1.56	
II.		1.60	
juhhus		1.08	
zsir		1.68	

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.30—28.70
„	76	—	80	28.80—29.90
„	77	28.90—28.20	81	—
„	78	28.10—30.70	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.20—28.60
„	76	27.20—27.60	80	28.55—28.80
„	77	28.60—28.15	81	—
„	78	28.—28.40	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.20—28.60
„	76	—	80	28.50—28.80
„	77	27.80—28.05	81	—
„	78	28.75—28.35	82	—
Bánsági	75	—	79	28.30—28.70
„	76	—	80	28.60—28.90
„	77	27.80—28.10	81	—
„	78	28.05—28.40	82	—
Bácskai	75	—	79	28.10—28.50
„	76	27.45—27.90	80	—
„	77	27.90—28.20	81	—
„	78	28.10—28.40	82	—
Rozs I. rendű uj				17.45—17.55
„ középminőségű uj				17.25—17.35
Árpa takarmány I. rendű				12.70—13.—
„ II. rendű				12.60—13.80
Zab I. rendű				15.30—15.80
„ II. rendű				14.80—15.20
Tengeri belföldi uj				12.15—12.25
Köles				—
Körpe				—

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Ittvarnok község előljáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei törvh. bizottság 1908. évi február hó 26-án 337. kgy. 26684/908. sz. határozata folytán a 2 tanterem és 2 tanítói lakásból álló ittvarnoki

Iskola építés munkálatai

engedélyeztetvén. A fentemlített munkálat biztosítása céljából az 1910. évi április 8-án d. e. 10 órájára az Ittvarnok község előljárósága helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik, amely, ha kedvező eredményre nem vezetne, nyomban szóbeli árlejtés fog megejtetni

A fentemlített munkálatok az 1910. évben eszközendő munkaátadás napjától számított 8 nap alatt megkezdendők és a munkaátadás napjától számított 5 hónap alatt teljesen befejezendők.

Csakis szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlen, vagy posta útján alólirott hivatalhoz beérkező ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Felhivatnak tehát a versenyezni óhajtok, hogy a fenti munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig az alólirott hivatalhoz annyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz 1100 korona bántépénznek letétbe helyezéséről kiállított letéti nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a

nevezett községi előljáróság hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlattevők bántépénzükkel az árlejtés napjától számított 30 napig kötelezettségben maradnak és bántépénzük csakis a felsőbb hatóság döntése után fog visszadatni.

Azon pályázók, kik a szóban levő munkálat teljesítésére törvényes kiépítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni.

A munkálat elnyerője annak teljesítéséhez csakis oly anyagokat és berendezési tárgyakat építhet be, melyek a magyar szent korona országai területén állíthatnak elő és termelhetnek, a munkálathoz pedig magyar honos műszaki erőket, iparosokat, munkavezetőket és munkásokat köteles alkalmaztatni.

Amennyiben építési anyagok és berendezési tárgyak Magyarország területén be nem szerezhetők, külföldről beszerzésre csakis a felsőbb hatóság adhat indokolt esetekben kivételes engedélyt.

Azon ajánlattevők, kik alólirott községgel üzleti összeköttetésben még nem voltak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamarai bizonylattal igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

Munkát elnyerő vállalkozó köteles a munkák tartósságáért a felülvizsgálat napjától számított 1 évig jót állani és letett bántépénzét a vállalati összeg 10%-ig biztosítékra kiegészíteni.

Alólirott községi előljáróság a beérke-

zett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhat.

Ittvarnok, 1910. március 17.

277-3.3

Községi előljáróság.

Vonatok érkezése és indulása

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 8 óra 50 p.
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibánarról és Temesvárról: este 8 óra 06 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 40 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalálva—Pancsova és Alibánarra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 33 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Hirdetmény.

A Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet bevezette

s e célból egy kiváló életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is fizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 (Egyezer) koronát kézhez kapja.

Amennyiben azonban belevő már az első részlet befizetése után elhalálozna, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.

Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy

betétjét kamatos kamataival bármikor kézhez kapja.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az összeg, melyet az országban ilyképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság.

254-x.11

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK. ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.